

Disciplinnämnden för försäkringsdistribution

Dnr 2025:03
2026-05-05

BESLUT 2025:03

Beslut

Disciplinnämnden återkallar Investeringsrådgivarens licens.

Bakgrund

Ärendet

InsureSec har den 16 februari 2026 inkommit med en anmälan till Disciplinnämnden för försäkringsdistribution (Disciplinnämnden) med begäran om disciplinär åtgärd mot en investeringsrådgivare (Investeringsrådgivaren).

Utredningen i ärendet

Investeringsrådgivaren var vid tidpunkten för de påstådda händelserna licensierad hos InsureSec. Licensavtalet mellan Investeringsrådgivaren och InsureSec ingicks den 19 maj 2020 med inriktning Livförsäkring. Den 24 mars 2023 konverterades Investeringsrådgivarens licens hos Swedsec till en licens med inriktning Investeringsrådgivning hos InsureSec.

Investeringsrådgivaren har genom ett eget bolag bedrivit investeringsrådgivning i egenskap av anknutet ombud till ett värdepappersbolag (Värdepappersbolaget). I samband med att en försäkringsförmedlares (Förmedlaren) uppdrag som anknutet ombud till Värdepappersbolaget upphörde den 13 december 2019, togs vissa av Förmedlarens kunder över av

Investeringsrådgivaren. Förmedlaren har därefter inte längre haft tillstånd att bedriva investeringsrådgivning, men har fortfarande haft uppdrag att bedriva försäkringsdistribution åt en annan försäkringsförmedlare (Uppdragsgivaren). De kunder som även varit kunder hos Uppdragsgivaren har alltså fortsatt att ha Förmedlaren som försäkringsrådgivare.

InsureSec mottog en anmälan från Värdepappersbolaget avseende Investeringsrådgivaren. Detta föranledde InsureSec att inleda en utredning av Investeringsrådgivaren.

I anmälan från InsureSec görs gällande att Investeringsrådgivaren har brutit mot tystnadsplikten (värdepapperssekretessen) i 1 kap. 11 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (LVM). Investeringsrådgivaren har vidare agerat i strid med skyldigheten i 9 kap. 1 § LVM att handla hederligt, rättvist och professionellt samt även i övrigt på ett sätt så att allmänhetens förtroende för värdepappersmarknaden upprätthålls. Investeringsrådgivaren har också brutit mot flera av Värdepappersbolagets interna regler. Genom sitt agerande har Investeringsrådgivaren åsidosatt god försäkringsdistributionssed.

Enligt anmälan har Förmedlaren under 2020–2024 fortsatt att lämna investeringsrådgivning till sex tidigare kunder (Kunder eller Kunderna) som övertagits av Investeringsrådgivaren, trots att Förmedlaren inte längre haft tillstånd för detta och inte heller haft rätt att ta del av några uppgifter om Kundernas relation till vare sig Investeringsrådgivaren eller Värdepappersbolaget. Investeringsrådgivaren har i praktiken inte övertagit rollen som investeringsrådgivare utan Förmedlaren har fortsatt att uppträda som investeringsrådgivare i förhållande till Kunderna och även utgett sig för att vara deras investeringsrådgivare. Förmedlaren har bokat möten med Kunder samt informerat dem om insättningar och uttag. Förmedlaren har i mejl till Kunder beskrivit Investeringsrådgivaren som en administratör som hjälper Förmedlaren att administrera den investeringsrådgivning som Förmedlaren lämnat. Investeringsrådgivaren har genom följande överträdelse möjliggjort Förmedlarens agerande.

- Investeringsrådgivaren har brutit mot värdepapperssekretessen genom att vid minst ett tillfälle lämna över sitt arbetsredskap i form av en iPad till Förmedlaren. Denna iPad tillhandahålls de anknutna ombuden av Värdepappersbolaget och ger dem åtkomst till det kundsystem som ska användas vid rådgivning. Genom att låta Förmedlaren använda iPaden har Investeringsrådgivaren gett Förmedlaren tillgång till kunduppgifter som omfattas av sekretess. Investeringsrådgivaren har dessutom brutit mot sekretessen genom att mejla årsbesked och andra ekonomiska uppgifter om Värdepappersbolagets kunder till Förmedlaren.

- Investeringsrådgivaren har brutit mot skyldigheten i 9 kap. 1 § LVM genom att i strid med 9 kap. 23 § LVM underlåta att inhämta nödvändiga uppgifter om Kunderna och därmed inte kunnat säkerställa att de råd som lämnats varit anpassade till Kundernas individuella förhållanden och de investeringar som rekommenderats varit lämpliga för Kunderna. Investeringsrådgivaren har underlåtit att genomföra egna rådgivningsmöten med Kunderna, utan i stället vidtagit åtgärder som baserats på information som Förmedlaren har inhämtat vid sina kontakter med dessa.
- Investeringsrådgivaren har brutit mot Värdepappersbolagets interna regler genom att inte dokumentera kundmöten i enlighet med dessa. Enligt de interna reglerna ska Investeringsrådgivaren spara mötesbokningar och underlag till möten i Värdepappersbolagets kundsystem. Värdepappersbolaget har identifierat underlag för investeringsrådgivningsmöten i Förmedlarens mejl som resulterat i att rådgivningsprotokoll upprättats, trots att något underlag för mötesbokning inte har återfunnits i Värdepappersbolagets kundsystem. Detta tyder på att Förmedlaren har hållit i investeringsrådgivningsmötena och att protokollen har upprättats antingen av Investeringsrådgivaren i efterhand eller av Förmedlaren själv med signering av Investeringsrådgivaren. Investeringsrådgivaren har vidare på Förmedlarens uppdrag utfört köp- och säljordrar samt gjort uttag för Kunders räkning. Enligt de interna reglerna ska sådana ordrar komma direkt från kunden eller från någon med fullmakt från kunden.

Investeringsrådgivarens agerande har enligt anmälan inte medfört någon ekonomisk skada för Kunderna.

Investeringsrådgivaren har anfört i huvudsak följande. Efter att Investeringsrådgivaren hade övertagit Kunderna från Förmedlaren var ansvarsfördelningen mellan dem tydlig gentemot Kunderna. Förmedlaren ansvarade för rådgivning om pension och försäkring, medan Investeringsrådgivaren ansvarade för all investeringsrådgivning. Denna uppdelning av ansvaret kommunicerades med Kunderna vid gemensamma möten där både Försäkringsförmedlaren och Investeringsrådgivaren deltog. Kunderna informerades även efter varje möte om vem som ansvarade för investeringsrådgivningen. Förmedlaren har, såvitt Investeringsrådgivaren känner till, inte utfört någon investeringsrådgivning i förhållande till Kunderna, utan hänvisat alla investeringsrelaterade frågor till Investeringsrådgivaren. Det har förekommit att Förmedlaren har vidarebefordrat information om kunduttag till Investeringsrådgivaren. Investeringsrådgivaren har därefter hanterat dessa uttag i enlighet med interna regler. Det är

riktigt att Investeringsrådgivaren vid ett tillfälle överlämnade sin iPad till Förmedlaren. Detta gjordes för att få en underskrift av en gemensam kund. Förmedlaren tog då inte del av någon annan information om kunden. Det har också hänt att iPaden har räckts över till kunden vid gemensamma kundmöten, där alltså både Investeringsrådgivaren och Förmedlaren har närvarat. Investeringsrådgivaren beklagar formuleringarna i mejl till Kunder, där Investeringsrådgivaren uttrycker att Investeringsrådgivaren hjälper Förmedlaren med Kundernas kapitalplaceringar respektive portföljförvaltning.

Disciplinnämndens bedömning

Inledning

Disciplinnämnden får enligt sina stadgar på anmälan av InsureSec besluta om disciplinär påföljd när en licenshavare har brutit mot InsureSecs regelverk (Regelverket). Enligt Regelverket ingår det i en licenshavares åtaganden att följa god sed. Kravet på god sed omfattar även ageranden som inte utgör försäkringsdistribution, så länge agerandet faller inom ett område som allmänheten kan ha fog för att uppfatta som närliggande till eller ha samband med försäkringsdistribution. I Regelverket som gällde före den 1 januari 2023 användes begreppet ”god försäkringsdistributionssed” i stället för ”god sed”. När begreppet ”god sed” infördes i Regelverket, infördes också en definition av begreppet. Med begreppet ”god sed” avses enligt definitionen ”god försäkringsdistributionssed eller motsvarande som gäller för verksamheten”. Det finns enligt nämndens mening inte någon saklig skillnad mellan innebörden av Regelverket före och efter den 1 januari 2023 i detta avseende.

Disciplinnämnden ska pröva om Investeringsrådgivaren efter den 19 maj 2020, när licensavtalet ingicks, har åsidosatt sina skyldigheter enligt 4 kap. 1 § LFD genom

- att ha brutit mot värdepapperssekretessen i 1 kap. 11 § LVM,
- att ha brutit mot Värdepappersbolagets interna regler, samt
- att ha åsidosatt sina skyldigheter enligt 9 kap. 1 och 23 §§ LVM.

Har Investeringsrådgivaren brutit mot värdepapperssekretessen i 1 kap. 11 § LVM?

Enligt 1 kap. 11 § LVM får den som är eller har varit knuten till ett värdepappersbolag som anställd eller uppdragstagare inte obehörigen röja eller utnyttja vad han eller hon i anställningen eller under uppdraget har fått veta om någon annans affärsförhållanden eller personliga förhållanden.

Enligt Disciplinnämndens bedömning är det genom utskrifter av telefonsamtal mellan Förmedlaren och Investeringsrådgivaren utrett att Förmedlaren inför ett möte med Kunder i december 2020 har använt Investeringsrådgivarens iPad på ett sådant sätt att Förmedlaren måste ha haft åtkomst till kunduppgifter i Värdepappersbolagets kundsystem. Investeringsrådgivaren har genom att ge Förmedlaren åtkomst till dessa uppgifter brutit mot värdepapperssekretessen. Av utredningen framgår vidare att Förmedlaren under 2023 och 2024 både har tagit emot årsbesked avseende Kunder från Investeringsrådgivaren och skickat årsbesked till Kunder. Ett par av dessa är kunder endast hos Värdepappersbolaget. Vidare framgår av utredningen att värdebeskeden innehåller information från Värdepappersbolagets kundsystem, som Förmedlaren i sin egenskap av försäkringsförmedlare inte själv haft tillgång till utan måste ha fått av Investeringsrådgivaren. Investeringsrådgivaren har genom att lämna denna information till Förmedlaren brutit mot värdepapperssekretessen även i detta avseende.

Har Investeringsrådgivaren brutit mot Värdepappersbolagets interna regler?

Enligt Värdepappersbolagets interna regler ska protokoll över rådgivningsmöten upprättas. I rådgivningsprotokollet ska rådgivaren på en övergripande nivå dokumentera vad som har avhandlats vid mötet.

Som framgått ovan har Disciplinnämnden kommit fram till att Förmedlaren inför ett möte med Kunder i december 2020 har använt Investeringsrådgivarens iPad på ett sådant sätt att Förmedlaren måste ha haft åtkomst till sekretessbelagda kunduppgifter. Förmedlaren och Investeringsrådgivaren har vid samtal, som ägde rum den 8 december 2020, diskuterat Kundernas insättningar på investeringssparkonto (ISK) och depå samt att Investeringsrådgivaren ska administrera insättningarna. I ett samtal den 9 december 2020 har Förmedlaren och Investeringsrådgivaren fortsatt diskussioner om detta. Förmedlaren har vid det samtalet uppgett att Förmedlaren ska träffa Kunderna på nytt om några dagar och att Kunderna då kommer att göra ytterligare insättningar. Samma dag som Förmedlaren och Investeringsrådgivaren har detta samtal har Investeringsrådgivaren i Värdepappersbolagets kundsystem dokumenterat att det har hållits ett möte med Kunderna denna dag samt upprättat ett rådgivningsprotokoll över mötet. Av protokollet framgår bland annat att kundprofilen har uppdaterats och att råd om placeringar i värdepapper har lämnats. Kundprofilen har uppdaterats på nytt den 10 december 2020.

Enligt Disciplinnämndens bedömning framgår det av denna utredning att det är Förmedlaren som har haft kontakterna med och lämnat investeringsrådgivning till Kunderna, medan det är

Investeringsrådgivaren som har skött administrationen kring rådgivningen och upprättat rådgivningsprotokoll. Ytterligare stöd för att det har varit Förmedlaren och inte Investeringsrådgivaren som haft dessa kontakter och lämnat investeringsrådgivning, är innehållet i ett samtal mellan Förmedlaren och Investeringsrådgivaren den 15 december 2020 där Förmedlaren har uppgett att Förmedlaren är på väg till ett möte med Kunderna och att Kunderna ska sätta in en stor summa pengar. Förmedlaren har bett Investeringsrådgivaren bekräfta när pengarna har kommit in, vilket Investeringsrådgivaren har lovat att göra. Av ett mejl från Förmedlaren till Kunderna samma dag framgår att Kunderna har fått en instruktion om hur insättningen ska gå till. I mejlet har Förmedlaren betecknat Investeringsrådgivaren som sin administratör.

Under perioden den 28 januari–5 februari och den 15 februari 2021 har Förmedlaren och två andra Kunder haft en mejlväxling inför ett kommande möte om Kundernas ”Carnegie” och om nysparande för dem och deras barnbarn. Mötet ägde rum den 16 februari 2021. Investeringsrådgivaren har upprättat ett rådgivningsprotokoll över mötet. Enligt protokollet har Kundernas placeringar och ekonomi diskuterats. Det framgår att Kundernas befintliga depå även i fortsättningen kommer att förvaltas diskretionärt med en viss riskprofil.

Enligt Disciplinnämndens bedömning visar denna utredning att det är Förmedlaren som har haft mötet med och lämnat investeringsrådgivning till Kunderna, medan det är Investeringsrådgivaren som har upprättat rådgivningsprotokoll över mötet. Ytterligare stöd för att det har varit Förmedlaren och inte Investeringsrådgivaren som haft mötet och lämnat investeringsrådgivning, är innehållet i mejl från Förmedlaren till Kunderna dels i januari 2022 där Förmedlaren uppgett att Investeringsrådgivaren agerat på uppdrag av Förmedlaren eftersom Förmedlaren varit sjuk, dels i maj 2023 där Förmedlaren uppgett att Investeringsrådgivaren inte tagit över Kunderna, utan hjälper Förmedlaren med administrationen.

Ett agerande som innebär att en investeringsrådgivare upprättar protokoll över kundmöten som han eller hon själv inte har haft och därigenom ger sken av att ha haft mötena och lämnat investeringsrådgivning, måste enligt Disciplinnämndens mening utgöra ett brott mot Värdepappersbolagets interna regler. Investeringsrådgivaren har således genom sitt agerande brutit mot dessa regler.

Värdepappersbolagets interna regler föreskriver också att en investeringsrådgivare ska dokumentera all kommunikation som leder till en order. De föreskriver vidare att uppdrag

avseende uttag ska komma från kunden eller den som har rätt att företräda kunden, exempelvis en fullmaktshavare eller firmatecknare.

Enligt en sammanställning från Värdepappersbolaget ska Investeringsrådgivaren under 2021–2024 ha utfört tretton säljorder för Kundens räkning. I åtta fall saknas dokumentation avseende transaktionerna. I de fem fall där dokumentation finns, består den av mejl från Förmedlaren till Investeringsrådgivaren, där Förmedlaren har bitt om Investeringsrådgivarens hjälp med att administrera uttag av medel hos Värdepappersbolaget. Utöver dessa fem mejl finns det i utredningen ytterligare tre mejl från 2021 mellan Förmedlaren och dessa Kunder, som visar att Förmedlaren har haft kontakt med dem om insättningar och uttag av medel hos Värdepappersbolaget. Den utredning som har lagts fram ger dock inte tillräckligt stöd för att Investeringsrådgivaren har brutit mot Värdepappersbolagets interna regler i detta avseende.

Har Investeringsrådgivaren åsidosatt sina skyldigheter enligt 9 kap. 1 och 23 §§ LVM?

I 9 kap. 1 § LVM föreskrivs att ett värdepappersbolag ska tillvarata sina kunders intressen när det tillhandahåller investeringstjänster eller sidotjänster till dessa samt handla hederligt, rättvist och professionellt. Vidare föreskrivs att ett värdepappersbolag även i övrigt ska handla på ett sätt så att allmänhetens förtroende för värdepappersmarknaden upprätthålls.

Enligt 9 kap. 23 § LVM ska ett värdepappersbolag, när det tillhandahåller investeringsrådgivning eller portföljförvaltning, hämta in nödvändiga uppgifter från kunden om dennes kunskaper och erfarenheter av den specifika tjänsten eller produkten samt om dennes ekonomiska situation och mål med investeringen, så att bolaget kan rekommendera kunden de investeringstjänster och finansiella instrument som är lämpliga för denne.

Som framgått ovan är det enligt Disciplinnämndens bedömning utrett att det är Förmedlaren som i december 2020 respektive januari och februari 2021 har haft kontakterna med och lämnat investeringsrådgivning till Kunderna. När det gäller tillfället i december 2020 har det också framgått att Förmedlaren i ett mejl till dessa Kunder den 15 december 2020 har betecknat Investeringsrådgivaren som sin administratör och att Investeringsrådgivaren före denna tidpunkt har upprättat ett rådgivningsprotokoll avseende Kunderna.

När det sedan gäller tillfället i januari och februari 2021 har Investeringsrådgivaren i ett mejl från januari 2022 till dessa Kunder uppgett att Investeringsrådgivaren hjälper Förmedlaren med Kundernas portföljförvaltning och föreslagit ett par förändringar i portföljen. Mejlet är undertecknat av både Förmedlaren och Investeringsrådgivaren. Kunderna har godkänt förändringarna i ett mejl till Investeringsrådgivaren med kopia till Förmedlaren, som svarat att

Investeringsrådgivaren handlat på Förmedlaren uppdrag eftersom Förmedlaren varit sjuk. I ett mejl från maj 2023 från Investeringsrådgivaren till samma Kunder har Investeringsrådgivaren på nytt presenterat sig som någon som hjälper Förmedlaren med Kundernas kapitalplaceringar och velat boka ett möte med dem. Kunderna har samma dag skickat ett mejl till Förmedlaren och undrat om det skett någon förändring, varpå Förmedlaren har försäkrat dem om att så inte är fallet och uppgett att Investeringsrådgivaren hjälper Förmedlaren med administrationen och har tagit över vissa kunder, dock inte dessa. Som framgått har Investeringsrådgivaren redan före dessa båda tidpunkter upprättat ett rådgivningsprotokoll avseende Kunderna.

Enligt Disciplinnämndens mening visar utredningen att Investeringsrådgivaren i förhållande till Kunderna inte har iklätt sig rollen som deras investeringsrådgivare utan att Förmedlaren har fortsatt att uppträda som Kundernas investeringsrådgivare och även uttryckligen utgett sig för att vara det. Investeringsrådgivaren förefaller inte heller ha haft någon egentlig kontakt med Kunderna, eftersom de inte känner till vem Investeringsrådgivaren är eller i vart fall vilken roll Investeringsrådgivaren har. Av utredningen framgår också att Investeringsrådgivaren inte har haft telefonkontakt med någon av Kunderna under 2020–2024.

Genom att inte själv ha rådgivningsmöten med Kunderna utan i stället förlita sig på information som Förmedlaren har fått vid sina kontakter med dessa, har Investeringsrådgivaren inte försäkrat sig om att det hämtats in nödvändiga uppgifter om Kunderna och därmed inte säkerställt att de investeringsråd som lämnats till Kunderna varit lämpliga för dem. Investeringsrådgivaren har därmed åsidosatt sina skyldigheter enligt 9 kap. 1 och 23 §§ LVM.

Har Investeringsrådgivaren åsidosatt sina skyldigheter enligt 4 kap. 1 § LFD?

Enligt 4 kap. 1 § LFD ska en försäkringsdistributör bedriva sin verksamhet enligt god försäkringsdistributionssed och med tillbörlig omsorg ta till vara kundens intressen. Vidare ska försäkringsdistributören handla hederligt, rättvist och professionellt.

Disciplinnämnden har ansett det utrett att Investeringsrådgivaren brutit mot

- värdepapperssekretessen,
- Värdepappersbolagets interna regler, samt
- 9 kap. 1 och 23 §§ LVM.

Disciplinnämnden ser allvarligt på Investeringsrådgivarens agerande, även om det har varit fråga om ett begränsat antal kunder. Investeringsrådgivaren har, genom att tillsammans med Förmedlaren under fyra års tid aktivt ge sken av att Förmedlaren fortfarande är Kundernas

investeringsrådgivare, brutit mot viktiga regler för verksamheten och uppträtt såväl ohederligt som oprofessionellt i förhållande till Kunderna. Investeringsrådgivaren har därmed åsidosatt sina skyldigheter enligt 4 kap. 1 § LFD och också brutit mot sitt åtagande enligt Regelverket att följa god sed.

Enligt Disciplinnämndens stadgar kan ett åsidosättande av de skyldigheter som följer av Regelverket föranleda varning. Om åsidosättandet är allvarligt, kan det föranleda återkallelse av licens och därmed uteslutning ur Rådgivarregistret.

Disciplinnämnden anser att omständigheterna är sådana att något annat än en återkallelse av licensen inte kan komma i fråga.

Disciplinnämnden för försäkringsdistribution

Dag Mattsson

Ordförande

Beslut i detta ärende har fattats av ledamöterna Dag Mattsson (ordförande), Malin Björkmo, Louise Conradi, Robert Karlsson och Susanne Sundberg (referent). Föredragande har varit Teimur Saleh.